Dokumenttyp	Ansvarig verksamhet	Organisation	Version
Rutin	Smittskydd Värmland	Region Värmland	6
Dokumentägare	**Fastställare**	**Giltig fr.o.m.**	**Giltig t.o.m.**
Monika Carlson Smittskyddssjuksköterska	Anna Skogstam Smittskyddsläkare	2026-06-22	2028-06-21

Munskydd, visir och andningsskydd

Gäller för: Hälso- och sjukvård, Kommunal vård och omsorg

Munskydd

- Vätskeavvisande munskydd IIR fångar upp mikroorganismer från personalens luftvägar och skyddar på så sätt patienten från smittämnen från personalens luftvägar.
- Munskydd skyddar även personal från droppar och stänk från kroppsvätskor från patienten. De är inte tillräckligt täta för att skydda mot luftburen smitta.
- Munskydd är en engångsprodukt och ska aldrig återanvändas.

Användning

- Handhygien ska utföras innan man tar på sig munskyddet och efter man tagit av munskyddet.
- Rör inte munskyddet när du har det på dig.
- Munskyddet ska inte förvaras i fickor eller där det kan skadas eller förorenas. Skador kan påverka munskyddets effekt.

Så här sätter du på munskydd

1. Desinficera händer och underarmar.
2. Placera munskydd över näsa, mun och haka.
3. Kläm åt metallskenan över näsryggen.
4. Knyt banden bakom huvudet alternativt fäst öronbanden bakom öronen.
5. Justera munskyddet så att det täcker näsa, mun och haka.

Så här tar du av munskydd

1. Desinficera händer och underarmar.
2. Knyt upp banden, börja med det nedre och därefter det övre, alternativt ta tag i öronbanden utan att vidröra munskyddet.
3. Lyft munskyddet från ansiktet i banden.
4. Lägg munskyddet i sopbehållare utan att byta grepp.
5. Desinficera händer och underarmar.

Munskydd kasseras

- efter varje användning
- om du vidrört munskyddet när du har det på dig
- om det är vått eller nedsmutsat
- om det är svårt att andas.

Visir, skyddsglasögon

- Heltäckande visir, vid behov i kombination med vätskeavvisande munskydd IIR ska användas när det finns risk för stänk av kroppsvätskor mot ansiktet.
- Skyddsglasögon i kombination med munskydd IIR kan användas som ersättning för visir.

Användning

- Handhygien ska utföras före och efter användning.
- Flergångsvisir/skyddsglasögon rengörs med ytdesinfektionsmedel och förvaras med fördel på krok i rent utrymme. Kasseras vid behov.
- Ska rengöras före användning om man är osäker på om det är rengjort innan.
- Engångsvisir/engångskyddsglasögon är en engångsprodukt och ska aldrig återanvändas.

Andningsskydd

- Bäraren skyddas mot inandning av luftburen smitta, till exempel mässling, vattkoppor och tuberkulos, samt vid smittsamma virala luftvägsinfektioner i situationer med ökad smittrisk.
- Andningsskydd klassificeras enligt en tregradig skala där högsta skyddsklassen är FFP3. Andningsskydd kan ha olika beteckning, bland annat FFP2, FFP3, KN95 och N95.
- Andningsskydd finns i två utföranden; utan ventil och med ventil (ventilen kan vara öppen eller täckt)**.**

  Ventilen filtrerar luften från mikroorganismer i inandningen, men inte i utandningen, det vill säga skyddar enbart bäraren mot smitta. Andningsskydd med ventil får därför aldrig användas på patient.
  - Andningsskydd **utan ventil** kan användas i de flesta lägen.
  - Andningsskydd **med ventil** kan användas när vårdmomentet tar längre tid eller är extra arbetsamt då andningskomforten ökar med ventil.
  - Andningsskydd **med täckt ventil** ska enbart användas när stor risk föreligger att smittsamt material stänker i ansiktet, samt vid operation av patient med luftburen smitta.
- Måste ha bra passform för att kunna skydda på rätt sätt, se instruktion: ***Andningsskydd - så här använder du andningsskydd (INS-16614)***.
- Enligt Arbetsmiljöverkets regler ansvarar arbetsgivaren för att andningsskyddet är individuellt utprovat och att tätheten provas genom en så kallad tillpassningsprovning.
- Andningsskydd är en engångsprodukt och ska aldrig återanvändas.

Se mer information om personal och skyddsutrustning på Smittskydd Värmlands webbplats.

Utarbetad av: Smittskydd Värmland